

«ПЛАН ШАРОНА». ІЗРАЇЛЬ ЕВАКУЮЄ ЧАСТИНУ ПОСЕЛЕНЬ З ПАЛЕСТИНСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ*

---

26 жовтня 2004 р. Кнесет Ізраїлю схвалив «план розмежування» з територіями, підконтрольними ПНА, згідно з яким понад 8 тисяч євреїв, що проживають у секторі Газа й у чотирьох поселеннях на Західному березі р. Йордан, будуть евакуйовані з цих районів у 2005 році. Під час голосування, що вже отримало назву «історичного», 67 депутатів підтримали план, 45 — проголосували проти, і 7 парламентаріїв утрималися.

Дебати щодо «плану розмежування» у Кнесеті продовжувалися два дні. Щоб заручитися підтримкою парламентаріїв, прем'єр-міністр Аріель Шарон провів інтенсивні попередні переговори, завдяки яким його план підтримали центристи, помірковані члени партії «Лікуд» та ліві. На протилежному боці опинилися праві та релігійні партії. Арабські члени Кнесету переважно утрималися. Голосування призвело до розколу серед правлячої партії «Лікуд», багато представників якої вважають позицію свого лідера Шарона «зрадою партійним принципам».

Колишній прем'єр-міністр і нинішній міністр фінансів Беньямін Нетаньяху разом з кількома іншими міністрами від партії «Лікуд», погрожуючи виходом із складу уряду, виступили з ультимативною вимогою проведення всенародного референдуму із «плану Шарона», однак останній, маючи позитивні результати голосування в уряді та парламенті, відкидає необхідність проведення референдуму. Можливий вихід із складу уряду зазначених міністрів вочевидь значно послабить позиції Шарона як в уряді, так і в Кнесеті, а також може призвести до необхідності проведення дострокових загальних виборів. В цьому разі не виключено, що лідером партії «Лікуд» замість Шарона стане Нетаньяху, що відкриє перед ним шлях до прем'єрського крісла.

---

* Захарченко А.М. «План Шарона». Ізраїль евакуює частину поселень з палестинських територій // День. — 2004. — 2 листопада.

Слід зазначити, що ініціатива, висунута Шароном, викликала бурю протестів не тільки з боку його політичних опонентів, але й простих громадян — у першу чергу єврейських поселенців у секторі Газа, які будуть змушені залишити свої домівки. У день голосування біля стін Кнесету зібралося близько п'ятнадцяти тисяч демонстрантів, які вимагали від депутатів не допустити ухвалення плану Шарона.

Усе частіше на адресу Шарона лунають погрози фізичної розправи. Повідомлення про те, що прихильники ультраправих політиків та релігійних радикалів, що виступають проти евакуації єврейських поселень з палестинських територій, готують замах на А. Шарона, стали з'являтися ще на початку липня. Трохи пізніше голова Загальної служби безпеки (ШАБАК) Аві Діхтер на засіданні комісії Кнесету з іноземних справ і оборони повідомив, що близько 200 релігійних екстремістів бажають смерті голови уряду. Але, незважаючи на погрози, Шарон заявляє, що немає таких обставин, які можуть утримати його від утілення в життя плану «однобічного розмежування».

«План розмежування», запропонований А. Шароном, уряд країни схвалив ще 24 жовтня. За нього проголосували 13 із 19 міністрів. За цим планом, мешканцям 25 єврейських поселень, що будуть демонтовані в секторі Газа та Північній Самарії, буде сплачена компенсація в розмірі близько 300 тис. доларів на родину. Суму компенсації визначить спеціальна комісія, виходячи з кількості членів родини, розмірів власності, що залишається, та тривалості проживання в поселенні. Загальний бюджет, виділений урядом на переселення ізраїльтян із сектора Газа й частини Західного берега на територію Ізраїлю, складає близько 640 млн. доларів. Головна умова для одержання компенсації — добровільна евакуація. У противному разі законопроект передбачає покарання поселенців, що не бажають залишити населені пункти, не тільки позбавленням компенсації, але й ув'язненням.

Демонтаж поселень заплановано здійснити в чотири етапи. Однак, прагнучи уникнути зіткнення із противниками цього плану, Шарон не вказав конкретний графік евакуації, підкресливши, що кожен етап буде затверджуватися урядом «залежно від реальних обставин». Прем'єр лише відзначив, що має намір завершити виселення євреїв з Гази до травня 2005 року. Але й

після евакуації поселень Ізраїль збереже за собою контроль над кордонами сектору Газа, його береговою лінією та повітряним простором. Передбачаються також рейди ізраїльських військ на територію сектора у разі продовження палестинського терору.

Керівництво Палестинської національної адміністрації висловило своє задоволення результатами голосування в Кнесеті, а також сподівання на те, що після виходу з Гази Ізраїль залишить Іудею та Самарію. Палестинська влада має намір найближчим часом почати організовану кампанію тиску на Ізраїль. Вона вважає, що тиск з боку арабських та європейських країн має змусити Ізраїль сісти за стіл переговорів, відновити реалізацію плану «Дорожня карта» та розпочати широкомасштабний ізраїльський відхід з палестинських територій.

Одними з перших рішення Кнесету привітали Сполучені Штати. Результати голосування в Кнесеті привітали також Франція та Європейський Союз. Повідомляється, що відразу після президентських виборів у США Париж має намір виступити з «франко-європейською ініціативою», яка має на меті остаточне розв'язання палестинсько-ізраїльського конфлікту. Згадана ініціатива, зокрема, передбачає створення життєздатної палестинської держави, яка буде мирно співіснувати з ізраїльською. Ініціатива передбачає також посилення ефективності ролі як Європейського Союзу в цілому, так і кожної європейської країни окремо в близькосхідному мирному процесі. Важливим моментом, згідно з ініціативою, є проведення демократичних виборів і реформ на палестинських територіях. Ініціатива містить заклик до ізраїльського уряду всіляко сприяти успішному проведенню цих виборів. Однак, на наш погляд, певні ускладнення у відносинах Франції зі США та Ізраїлем можуть звести нанівець посередницькі зусилля Парижу.

З іншого боку, згідно з останніми повідомленнями, стан здоров'я палестинського лідера Я. Арафата останнім часом різко погіршився, що, в разі його подальшої недієздатності, може призвести до посилення боротьби за лідерство серед палестинського керівництва й однозначно ускладнить процес палестинсько-ізраїльського врегулювання.